

על הפרק

בימים אלה ההתיקרויות בעלויות ייצור החלב הגולמי ועיבודו בתעשייה מחייבים עלית המחיר לצרכן. אנחנו ניצבים בפעם השניה בתוך חצי שנה בפני הכתבת תנאים בלתי נסבלים ולא הגיוניים במשא ומתן, אשר אם לא ישונו יגרמו לאבדן הכנסה למגדלים בהקף שלא היה כמותו. ראשיתו של העיוות היא בכך, שהבטחה מפורשת ובכתב של שר החקלאות, שעם כל חישוב של התיקרות ילקח בחשבון סכום שיתן פיצוי להתיקרויות עתידיות. מאחר והבטחה זו לא מתמלאה, אנחנו מגיעים לניהול המשא ומתן עם חרב על הצואה, שבאם לא נקבל את התכתיב, לא תאושר ההתיקרות דבר שיגרום שלמחלבות לא יהיה כושר תשלום והן לא תשלמנה את מחיר המטרה במלואו.

מבחינת המגדלים התיקרות המוצרים שהתקיימה בחודש פברואר '93, התבססה על:

- הפחתה של 2.6% ממחיר המטרה בגין ההתיעלות שנמצאה בסקר 1991, אשר ממצאיו תקפים החל מ-1.1.93.

- הפחתה של 0.85% ממחיר המטרה במשך שנה בגין התיעלות רטרואקטיבית לתקופה 31.12.92-1.7.92.

- שינוי בסיס החישוב של הריבית על ההון הפעיל של החקלאים מ-7.5% ל-6%, אשר גורם לירידה במחיר המטרה בהקף של 1.5%, כך שבסיכום הכולל ירד מחיר המטרה ב-5.05%, מצב המשפיע על **ירידת שכר העבודה של הרפתן ב-25%.**

כתוצאה מפגיעה כה חמורה בשכרו של הרפתן התקיימו דיונים בין משרד החקלאות, המרכז החקלאי וההתאחדות שבהם סוכם:

- סעיף גובה הריבית על ההון הפעיל יימסר לבוררות.
- **תבוטל** ההתיעלות האוטומטית בגובה של 2%, אשר היתה מורדת לאחר שנה ממועד החלת הסקר.
- הסקרים ייערכו בתדירות של שנה כן – שנה לא (כל שנתיים).
- תוצאות הסקר ייושמו בחודש יולי (חצי שנה) שלאחר שנת הסקר (תוצאות סקר '92 ייושמו ביולי '93).

בדיונים שהתקיימו על התיקרות מוצרי החלב שבוצעו ב-25.6.93 העלו נציגי האוצר דרישות נוספות:

- △ הורדת 1.3% ממחיר המטרה החל מחודש יולי '93 בגין התיעלות שאולי תתברר שהיתה בסקר '92 – אך יש לציין שסוכם להחזיר את ההפרשים לאחר שיתבררו נתוני סקר '92 וההתיעלות בפועל.
- △ הורדת 0.65% ממחיר המטרה לתקופה של חצי שנה החל מחודש ינואר '94 בגין הורדת אוטומטית של התיעלות, בתקופה 1.1.93-30.6.

- △ חידוש הלוואה של כ-3 מיליון ש"ח שלקחה מועצת החלב כדי לאפשר את תשלום מחיר המטרה החל מינואר '93 במקום לאפשר את תשלום הצרכנים. תוספות אלה מביאות לכך, שהחל מחודש יוני '93 ירד שכרו של הרפתן ב-31% בהשוואה לרמת השכר של שנת '92.

לא ברור, אם את ההחלטה לפגוע בצורה כה חמורה בשכר הרפתנים, התקבלה בידיעתם של שרי האוצר והחקלאות. מה שנראה בבירור, שבדיונים לגופם של עניינים, כפי שהיינו רגילים אליהם בעבר, מכתוב משרד האוצר **תנאים שהורסים את הענף.** באם לאחר שנבהיר את הדברים עם שרי החקלאות והאוצר לא יוסדרו הדברים מתוך הסכמה והבנה, נצטרך לדרוש את המגיע לנו בדרך של כנסי חירום והפגנות.

אנו תובעים, שהסיכומים שהתקבלו בוועדה המשותפת למשרד החקלאות, המרכז החקלאי וההתאחדות, וכן הבטחתו של שר החקלאות לגביה מהצרכנים שתקח בחשבון התיקרויות עתידיות – ייושמו בהתחשבות על מחיר המטרה. סקר '92 עומד לפני סיומו. אם תאושר ההנחה, שהוא יראה על ירידה בהתיעלות, יהיה צורך לקבוע התיקרות נוספת במחיר המוצרים לצרכן, כדי לאפשר את תשלום מחיר המטרה ליצרנים.

דניאל פרי